

AVDELNINGEN FÖR MILJÖ
Britt Halling
Miljöskyddshandläggare
Telefon 010-224 93 49
britt.halling@lansstyrelsen.se

Surahammars Bruk AB
Box 201
735 23 Surahammar

Prövotidsutredning angående risk för olyckor vid Surahammars Bruk AB, fastigheten Hovgården 1:7, Surahammars kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslutar provotiden beträffande risk för olyckor vid Surahammars Bruk AB (bolaget, org.nr. 556050-1206) anläggning på fastigheten Hovgården 1:7 i Surahammars kommun.

Detta beslut är fattat med stöd av Mark- och miljödomstolens deldom den 18 december 2014, Mål nr M 26-4.

Upplysning

I det fall bolaget väljer att ändra verksamheten, inom ramen för det gällande tillståndet, på ett sätt som innebär att verksamheten kommer att omfattas av Sevesolagstiftningen ska bolaget anmäla förändringen till Länsstyrelsen. Anmälan ska vara skriftlig och ges in till Länsstyrelsen senast sex veckor innan ändringen.

Detta framgår av 7 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Redogörelse för ärendet

Tidigare tillståndsbeslut

Mark- och miljödomstolen lämnade i deldom den 18 december 2014, Mål nr M 26-4 Surahammars Bruk AB (bolaget) tillstånd till befintlig och utökad produktion av elektroplåt intill en maximal produktionsvolym om 160 000 ton per kalenderår. I deldomen föreskrev domstolen utredningsvillkor bland annat avseende risk för olyckor enligt följande.

U3. Surahammars Bruks AB ska utifrån identifierade riskkällor utföra en mer ingående riskvärdering. Riskvärderingen ska baseras på sannolikhet och tänkbara konsekvenser. Vid behov ska erforderliga och möjliga åtgärder redovisas samt kostnader för de olika åtgärderna. Utredningen ska tillsammans med förslag till slutliga villkor ges in till tillsynsmyndigheten senast ett år efter att domen vunnit laga kraft.

Mark- och miljödomstolen överlät i deldomen till tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om villkor om risk för olyckor (U3).

I domskälen anger domstolen bland annat följande. Bolaget har under 2009-2010 genomfört en riskinventering av de lagrade kemikalier som finns på området. Bolaget har bedömt att riskerna generellt i bolagets verksamhet är låga och inga oacceptabla risker har identifierats. Företagets gasolhantering omfattas av Seveso II-direktivet lägre kravnivå (200 ton). En kvantitativ riskanalys har genomförts för gasolhanteringen 2013. Denna visar att individ- och samhällsriskerna är acceptabla enligt vedertagna kriterier. Det anges även att lastningen av gasol från lastbil troligen kommer att upphöra vilket bedöms minska riskbilden kopplat till gasolhanteringen och därmed hela verksamhetens riskbild. De förändringar som planeras vid ansökt verksamhet och som har betydelse för riskbilden gäller hanteringen av gasol och ammoniak. Mängden förbrukad gasol kommer att öka vilket innebär fler leveranser av gasol kommer att ske eftersom samtidig lagervolym ska förbli den samma. Det gäller främst lossningsoperationen. Bolaget bedömer dock att med befintliga skyddsåtgärder kommer detta endast att medföra en marginell ökning av risknivån.

Vid eventuellt införande av nitrering av GO-plåt kommer ammoniak att tillkomma som beaktansvärd kemikalie ur riskperspektiv. Ett lager för ca 1 ton gasformig ammoniak kommer att behöva uppföras. Denna typ av verksamhet sker redan vid ett systerbolag och det finns goda möjligheter till att införande av denna kemikalie kommer grundas på ett erfarenhetsutbyte baserat på lärdomar och god praxis. Detta bedöms av bolaget minska riskbilden jämfört med om tillverkningsvare vore obeprövad. Bolaget gör vidare bedömningen att de skydds- och förebyggande åtgärder som kommer vidtas kommer att vara tillräckliga för att säkert kunna minimera konsekvenserna av eventuella ammoniakutsläpp.

Domstolens bedömning

I MKB:n, kapitlet Risk för olyckor, anges att ÅF har sammanfattat de huvudsakliga riskerna som kringgärdar verksamheten baserat på ett underlag omfattande relevanta styrdokument och riskanalyser från bolaget. Bedömning och värdering av risker har gjorts av bolaget utan ÅFs inblandning. Fokus har främst varit allvarliga kemikalieolyckor och platser där stora volymer kemikalier eller miljöfarliga ämnen hanteras.

I och med tillkomsten av Sevesolagstiftningen infördes en ändring i miljöbalkens 22 kapitel 21 § om innehållet i tillstånd. Ändringen innebär ett tillägg att en dom eller ett beslut om tillstånd ska innehålla de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön. Domstolen föreskriver därför utredningsvillkor i denna fråga med delegation till tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva närmare villkor.

Klassning enligt Sevesolagstiftningen

Bolaget meddelade den 2 april 2015 att mängden gasol som hanteras vid anläggningen har minskat till maximalt 50 ton (jmf dnr 456-822-15). Den nya och

lägre maximala lagringskapaciteten är permanent då endast en ansluten gasoltank finns kvar. De kvarvarande och urkopplade gasoltankarna kommer att fraktas bort. I och med att mängden gasol har minskat omfattas verksamheten inte längre av Sevesolagstiftningen.

Ärendets handläggning

Bolaget lämnade den 8 januari 2016 in en utredning angående risk för olyckor i enlighet med utredningsvillkor U3 i Mark- och miljödomstolens deldom den 18 december 2014, Mål nr M 26-4.

Bolagets beskrivning

Av utredningen framgår bland annat följande.

Bolaget har genomfört en analys för att identifiera och värdera de risker som uppstår som en följd av bolagets hantering av kemikalierna svavelsyra och vätgas. Utifrån den riskvärdering och de riskkriterier som använts har inga oacceptabla risker identifierats. Tre skadefall med konsekvens för personer har identifierats som är s.k. gula risker dvs. att riskreducerande åtgärder bör övervägas utifrån en rimlighetsbedömning. I tillägg har ett av dessa skadefall även en miljökonsekvens som är en gul risk. Ett antal riskreducerande åtgärder har rekommenderats.

I utredningen ingår även en generell riskbeskrivning av ammoniak då bolaget i framtiden eventuellt kommer att ha ett lager och system för ammoniak.

Bolaget anser med stöd av utredningen att några särskilda villkor för närvarande inte behövs. Bolaget anser att arbetet med att minimera risker för olyckor även fortsättningsvis bör kunna hanteras inom tillsynen.

Länsstyrelsens bedömning

Eftersom verksamheten inte längre av omfattas av Sevesolagstiftningen konstaterar Länsstyrelsen att det i dagsläget inte finns skäl att föreskriva villkor för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön. Länsstyrelsen delar bolagets bedömning att frågor om åtgärder för att minimera risker för olyckor kan hanteras inom ramen för tillsynen. Av 6 § första stycket förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll framgår att bolaget fortlöpande och systematiskt ska undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. För hanteringen av kemikalier i verksamheten föreskrev domstolen ett särskilt villkor (nummer 7) i deldomen den 18 december 2014, Mål nr M 26-4.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit funktionsledaren Charlotte Arketeg, beslutande, miljöskyddshandläggaren Britt Halling, föredragande samt sevesohandläggaren Jenny Sarlin.